

Батыс Қазақстан облысы бойынша тексеру комиссиясы

**САРАПТАМАЛЫҚ-ТАЛДАМАЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫ
«Проблемалық және аяқталмаған жобалар, сондай-ақ
мемлекеттік меншікке барілмеген объектілер тізбесін
айқындау»**

Орал қ., 2025 жыл.

МАЗМҰНЫ		
I	КІРІСПЕ БӨЛІМ	2
	1. Жалпы ережелер	3
	2. Сараптамалық-талдамалық іс-шараның мәселелері мен көрсеткіштері	4
II	ТАЛДАМАЛЫҚ БӨЛІМ	5
	1. Проблемалық және аяқталмаған жобалар, сондай-ақ мемлекеттік меншікке берілмеген объектілер тізбесін айқындау	5
	2. Проблемалық аяқталмаған жобалардың пайда болу себептерін талдау	13
	3. Мемлекеттік меншікке берілмеген нысандардың себептерін талдау	29
	4. Жобалар мен нысандарды олардың сипаты мен себептеріне қарай жіктеу	38
III	ҚОРЫТЫНДЫ БӨЛІМ	40
	1. Қорытындылар	40
	2. Ұсынымдар	42

I. КІРІСПЕ БӨЛІМ

1. 1. Жалпы ережелер

Сараптамалық-талдамалық іс-шараның атауы:

«Проблемалық және аяқталмаған жобалар, сондай-ақ мемлекеттік меншікке барілмеген объектілер тізбесін айқындау».

Сараптамалық-талдамалық іс-шара Батыс Қазақстан облысы бойынша Тексеру комиссияның 2025 жылға арналған Жұмыс жоспарына сәйкес жүргізілді.

Іс-шара сараптамалық-талдамалық іс-шара нысандарына шығусыз, 2016 жылғы 31 наурыздағы №5-НҚ Қазақстан Республикасы Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі Есеп комитетінің нормативтік қаулысымен бекітілген сыртқы мемлекеттік аудит пен қаржылық бақылау органдарының сараптамалық-талдамалық іс-шара жүргізуіне арналған сыртқы мемлекеттік аудит пен қаржылық бақылаудың 903-Процедуралық стандартының талаптарына және Сараптамалық-талдамалық іс-шара бағдарламасына сәйкес өткізілді.

Сараптамалық-талдамалық іс-шараның нәтижелері Батыс Қазақстан облысы бойынша Тексеру комиссиясының (бұдан әрі – Тексеру комиссиясы) пікірі болып табылады және ол мемлекеттік органдардың зерттеу нысаны бойынша жолданған сұрауларға берген деректеріне, нормативтік құқықтық актілерге, ресми интернет-ресурстардағы ақпаратқа, сондай-ақ Батыс Қазақстан облысының проблемалық жобалары/нысандарын аяқтауға арналған, Батыс Қазақстан облысы әкімінің орынбасары Айтмұхамбетов К.Ш. бекіткен «Жол картасына» талдау мен бағалау негізінде қалыптастырылған.

Сараптамалық-талдамалық іс-шараның мақсаты: Проблемалық және аяқталмаған жобалар, сондай-ақ мемлекеттік меншікке барілмеген объектілер тізбесін айқындау

Сараптамалық-талдамалық іс-шараның мәні: коммуналдық меншікке берілмеген аяқталмаған проблемалық жобалар және проблемалық объектілер.

Сараптамалық-талдау іс-шарасының объектілері:

- «Батыс Қазақстан облысының құрылыс басқармасы» мемлекеттік мекемесі;
- «Батыс Қазақстан облысының энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық басқармасы» мемлекеттік мекемесі;
- «Батыс Қазақстан облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» мемлекеттік мекемесі;
- «Тасқала ауданының сәулет, қала құрылысы және құрылыс бөлімі» мемлекеттік мекемесі;
- «Бәйтерек ауданының сәулет, қала құрылысы және құрылыс бөлімі» мемлекеттік мекемесі;
- «Орал қаласының құрылыс бөлімі» мемлекеттік мекемесі;
- «Бөрлі ауданының сәулет, қала құрылысы және құрылыс бөлімі» мемлекеттік мекемесі;
- «Шыңғырлау ауданының сәулет, қала құрылысы және құрылыс бөлімі» мемлекеттік мекемесі;

- «Қазталов ауданының сәулет, қала құрылысы және құрылыс бөлімі» мемлекеттік мекемесі.

2. Сараптамалық-талдамалық іс-шараның мәселелері мен көрсеткіштері

Сараптамалық-талдамалық іс-шараның мәселелері:

- 1) проблемалық және аяқталмаған жобалар, сондай-ақ мемлекеттік меншікке берілмеген объектілер тізбесін айқындау
- 2) проблемалық аяқталмаған жобалардың туындау себептерін талдау.
- 3) мемлекеттік меншікке берілмеген объектілердің себептерін талдау.
- 4) проблемалық жобалар мен объектілердің сипаты мен себептері бойынша жіктелуі.

Сараптамалық-талдамалық іс-шараның көрсеткіштері:

Тиімділік көрсеткіші

- алынған нәтижелердің оларды жүзеге асыруға жұмсалған ресурстарды ескере отырып жоспарланған нәтижелерге арақатынасы.

II. ТАЛДАМАЛЫҚ БӨЛІМ

1. 1. Проблемалық және аяқталмаған жобалар, сондай-ақ мемлекеттік меншікке барілмеген объектілер тізбесін айқындау

Сараптамалық-талдамалық іс-шараны жүргізу барысында зерттеу нысаны ретінде таңдалған бағыттарды қарастыру үшін уәкілетті органдарға сауалдар жолданып, мемлекеттік сатып алу ақпараттық жүйесінен, мемлекеттік органдардың ресми интернет-ресурстарынан, БАҚ-тан деректер жиналды.

Облыстың әлеуметтік-экономикалық дамуы Қазақстан Республикасы Ұлттық даму жоспарының негізін құрайтын экономикалық түрлендірулер мен күтілетін нәтижелер қағидаттарына сәйкес жүргізіледі. Оның маңызды құрамдас бөлігі – экономиканың өсуіне, жұмыспен қамтылуға, әлеуметтік, индустриялық-инновациялық инфрақұрылымның құрылуына және мемлекеттік қызметтердің сапасын арттыруға ықпал ететін басым бағыттары бар инвестициялық бюджеттік саясат.

Әр жылы облыстың дамуына бюджеттен нысаналы сипаттағы және толық аяқталғанға дейін басымдық мәртебесіне ие инвестициялық жобаларды іске асыруға қомақты қаражат бөлінеді.

Аяқталмаған құрылыс нысандарын іске асыру кезеңінде, әзірленген ЖСҚ-ның (жобалық-сметалық құжаттаманың) нормативтік мерзімдері бойынша есепке алу мен бақылау – бюджеттік инвестициялық саясатты іске асырудағы маңызды құрамдас бөлік.

Құрылыс нысандарын уақтылы аяқтау, әзірленген ЖСҚ-ның сұранысқа ие болуы және әрі қарайғы іске асыруға қолданылуы – экономиканың тұрақты дамуы мен халыққа көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыру үшін аса маңызды.

Негізгі проблемалық жобалардың пайда болу себептері: қаржы жылы ішінде бюджеттік қаражатты бөлу мерзімдерінің іске асыру кестесіне сәйкес келмеуіне байланысты тиімсіз жоспарлау, мемлекеттік сатып алуларға адал емес мердігерлердің қатысуы, қаражаттың жұмсалыуына бақылау жүйесінің тиімсіздігі, бақылаушы органдардың жүргізіліп жатқан қаржылық және бюджеттік рәсімдерге қолжетімділігінің болмауы, бюджеттік үдерістің толықтығына, жүйелілігіне және ұзақ мерзімді кезеңде есеп пен есептіліктің дұрыстығына әсер ететін біріктірілген жүйелердің болмауы.

Ұзақ уақыт бойы аяқталмай тұрған нысандар мен сұранысқа ие болмаған жобалық-сметалық құжаттаманы (ЖСҚ) мониторингтеу және жан-жақты талдау нәтижелерге қол жеткізілмеген көлемдерді, бюджеттік қаражатты пайдалану тиімділігін, себептерін, туындаған мәселелерді шешуде жергілікті атқарушы органдардың (бұдан әрі – ЖАО) ықпал ету деңгейін және жобаларды әрі қарай іске асыру мүмкіндігін айқындауға мүмкіндік береді.

Проблемалық нысандарды және олардың экономика мен әлеуметтік салаға тигізетін әсерін зерттеу жұмыссыздық, әлеуметтік дағдарыстар сияқты халықтың әл-ауқатына және экономика салаларының дамуына теріс ықпал ететін факторларды талдауды қамтиды. Мұндай зерттеулер проблемалардың

себептерін анықтауға, олардың өмірдің әртүрлі салаларына әсерін бағалауға және оларды шешуге арналған стратегияларды әзірлеуге көмектеседі, бұл өз кезегінде экономикалық өсімге, жаңа жұмыс орындарының құрылуына және өмір сапасының жақсаруына ықпал етеді.

Зерттеу бағыттары

- **Экономикалық сала:**

Экономикалық өсу: проблемалық объектілердің (мысалы, аяқталмаған объектілер немесе ресурстарды тиімсіз пайдалану) экономикалық өсуге қалай кедергі келтіретіні зерттеледі.

Еңбек нарықтары: проблемалық объектілердің жұмыспен қамтуға, жұмыссыздыққа және жаңа жұмыс орындарын құруға әсері талданады.

- **Әлеуметтік сала:**

Өмір сапасы: проблемалардың жұмыс пен қызметтердің қолжетімділігіне, өмір сүру деңгейіне және азаматтардың әлеуметтік қорғалуына әсері бағаланады.

Денсаулық және әл-ауқат: экологиялық және экономикалық мәселелердің халықтың денсаулығына әлеуметтік салдары зерттеледі.

Батыс Қазақстан облысы бойынша жүргізілген сараптамалық-талдау іс-шарасының нәтижесінде мынадай проблемалық жобалар мен объектілер белгіленді:

51 іске асырылмаған жоба, оның ішінде оң қорытынды алғанымен жүзеге асырылмағандары да бар, қазіргі уақытта ЖСҚ әзірлеу сатысында тұр.

16 аяқталмаған жоба іске асыру (дайындау) сатысында.

25 аяқталған жоба коммуналдық меншікке берілмеген.

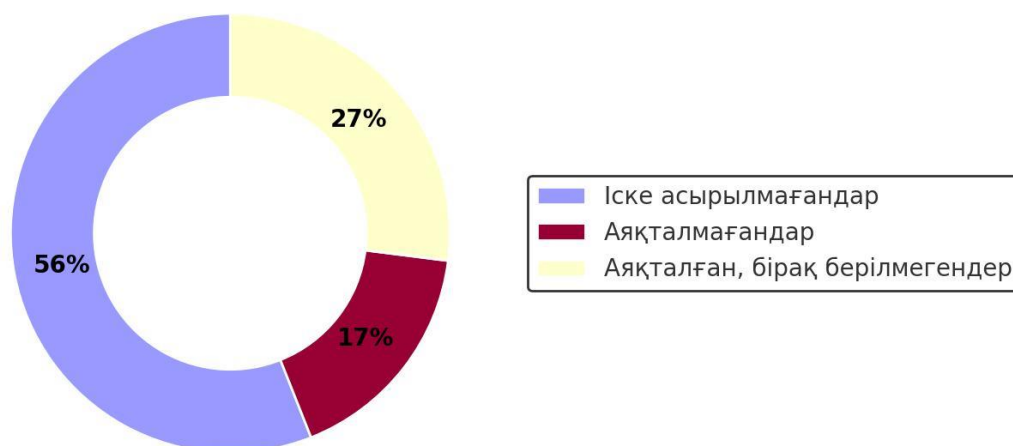
Іске асырылмаған жобалардың жалпы санынан (51 жоба):

Теріс қорытынды алу себебінен 2 жоба ("БҚО Тасқала ауданы Тасқала ауылында 280 орындық балабақша құрылысы" ЖСҚ, "Батыс Қазақстан облысы Казталов ауданы Казталовка ауылында инженерлік желілері және абаттандыруы бар 3 (үш) қабатты көппәтерлі тұрғын үй құрылысы" ЖСҚ);

3 жоба қажеттіліктің болмауына байланысты сараптамаға жіберілмеген ("БҚО Казталов ауданы Жалпақтал ауылында әкімшілік ғимарат салуға" ЖСҚ, "Казталов ауданы Жалпақтал ауылында инженерлік желілері және абаттандыруы бар 3 (үш) қабатты көппәтерлі тұрғын үй салу "ЖСҚ," Казталов ауданы Жалпақтал ауылында әкімшілік ғимарат салу " объектісі бойынша ЖСҚ, 1 -жоба, яғни "Теректі ауданы Қараоба өзенінің су қоймасын қайта жаңарту" жобасы ескірген деп танылды. "Қазэкология" ЖШС жобалаушы иесінің ауысуына байланысты түзету орындалмады (қазіргі уақытта жаңа жоба әзірленді);

Таратылған "Нұрлы жер" МЕМЛЕКЕТТІК БАҒДАРЛАМАСЫ (2020-2025) шеңберінде әзірленген **16 жоба** ескірген деп танылды және **30 жоба** қаржыландырудың болмауына байланысты ескірген деп танылды.

Батыс Қазақстан облысындағы проблемалық жобалар

Іске асыру сатысында аяқталмаған жобалардың жалпы санынан (15 жоба):

1 Тасқала ауданы бойынша жоба:

Жоба: "БҚО Тасқала ауданы, Тасқала кентіндегі Самал ш/а мұражай ғимаратының құрылысы".

Жобаның бастапқы құны - 134 353,0 мың теңге.

Мердігер: "СК Аманат" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2022 жыл.

Орындалды: жұмыстың 8%.

Мәртебесі: Сот талқылауы аяқталды, мердігер сатып алудың жосықсыз қатысушысы болып танылды, шарт бұзылды, жаңа мердігерді анықтау және аяқтау үшін қаржыландыру талап етіледі.

Түзетуден кейінгі жобаның құны-244 725,0 мың теңге.

Табиғи ресурстарды басқару және табиғат пайдалануды реттеу басқармасында 2 жоба

1. Жоба:"БҚО Ақжайық ауданы Чапаево кентінің Жайық өзенінің жағалауын нығайту құрылысы"

Жобаның құны - 962 178,0 мың теңге.

Мердігер: "АқсайСтройСервис ИК" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2020 жыл.

Орындалды: 99% жұмыс.

Нысанның құлауына байланысты Объект аяқталмады (пайдалануға қабылданбады) (беткейлердің астынан топырақ шайылды, осыған байланысты бетон беткейлерінің құлауы болды).

Мәртебесі: мердігерлік ұйыммен, техникалық және авторлық қадағалаумен сот талқылаулары жүргізілуде.

2. Жоба: БҚО, Орал қаласындағы кардиоцентр учаскесінде Деркөл өзенінің жағалауын нығайту объектінің құрылысы" ЖСҚ әзірлеу. Түзету".

әзірлеу сатысында гидрологиялық есептеулер бөлігінде теріс қорытынды алынды (19.10.2023 ж. №04-0229/23 және 05.07.2024 ж. №04-0227/24).

Сот шешімі бойынша мердігер ұйым лицензиядан айырылды.

Тиісті гидрологиялық есептеулерді орындауды (қаржыландыру қажет) және жобаны мемлекеттік сараптамаға жіберуді қажет етеді.

Бәйтерек ауданы бойынша 4 жоба:

1. Жоба: БҚО Бәйтерек ауданы Володар ауылындағы су құбырын қайта жаңарту.

Жобаның құны - 162 400,0 мың теңге.

Мердігер: "АлатауАльданАгро" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2018 жыл.

Орындалды: 50% жұмыс.

Мәртебесі: Мердігер сатып алудың жосықсыз қатысушысы болып танылды, 15 700,0 мың теңге сомасын өндіріп алу туралы мердігерді банкрот деп тануға байланысты бас тартылды. Жобаны аяқтау үшін түзету жүргізуді қажет етеді.

2. Жоба: БҚО Бәйтерек ауданы Чеботарево ауылында су құбырларын салу
Жобаның құны - 259 946,1 мың теңге.

Мердігер: "Engineering and construction group" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2023 жыл.

Орындалды: 96% жұмыс.

Мәртебесі: сот талқылаулары жүргізіліп жатыр.

3. Жоба: БҚО Бәйтерек ауданы Өркен ауылында су құбырларын салу

Жобаның құны - 353 207,0 мың теңге.

Мердігер: "КазЕвроСтрой" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2023 жыл.

Орындалды: 95% жұмыс.

Мәртебесі: сот талқылаулары жүргізіліп жатыр.

4. Жоба: "БҚО Бәйтерек ауданы Красноармейское ауылында су құбырын салу"

Жобаның құны - 276 574,4 мың теңге.

Мердігер: "Engineering and construction group" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2023 жыл.

Орындалды: 95% жұмыс.

Мәртебесі: сот талқылаулары жүргізілуде, жұмыстар 13 828,8 мың теңгеге аяқталмаған.

Бөрлі ауданы бойынша 2 жоба:

1. Жоба: " БҚО Бөрлі ауданының Ақсай қаласы 10 ш/а №27А 9 қабатты көппәтерлі тұрғын үй құрылысы." (Сыртқы инженерлік желілерсіз және абаттандырусыз).

Жобаның бастапқы құны - 1 554 053,0 мың теңге.

Түзетуден кейінгі жобаның құны - 2 014 517,0 мың теңге.

Мердігер: "Нұрқапстройгаз" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2021 жыл.

ЖСҚ түзетілгеннен кейін жұмыстар қайта жанданды.

Орындалды: жұмыстың 70%.

Мәртебесі: жобаны аяқтау үшін қажетті сома 416 910,0 мың теңге, аяқталуы 2025 жылғы желтоқсанда (уақтылы қаржыландыру кезінде) жоспарланып отыр.

2. Жоба: "БҚО Бөрлі ауданының Ақсай қаласы 10 ш/а №26 9 қабатты көппәтерлі тұрғын үйдің құрылысы." (Сыртқы инженерлік желілерсіз және абаттандырусыз).

Жобаның бастапқы құны - 1 744 204,0 мың теңге.

Түзетуден кейінгі жобаның құны - 2 897 983,0 мың теңге

Мердігер: "Нұрқапстройгаз" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2022 жыл.

ЖСҚ түзетілгеннен кейін жұмыстар қайта жанданды.

Орындалды: жұмыстың 30%.

Мәртебесі: жобаны аяқтау үшін қажетті сома 1 108 810,0 мың теңге, аяқталуы 2026 жылғы желтоқсанда (уақтылы қаржыландыру кезінде) жоспарланып отыр.

1 БҚО энергетика және ТКШ басқармасы бойынша жоба

БҚО Зеленов ауданы, Белес ауылы, Ростошский станциясында "Zhaik Petroleum Ltd" ЖШС кірме темір жолының түйісуі жобасы. Сметалық құжаттаманы түзету".

Жобаның құны - 739 271,0 мың теңге.

Жобаны іске асыру "Бекарыс" ЖШС мердігерімен басталды.

Мердігер: "ZHETYSU Group Corporation" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2019 жыл.

Қазіргі уақытта қаржыландырудың болмауына байланысты ҚМЖ тоқтатылды, факті бойынша жұмыстар мердігер ұйымның өз қаражаты есебінен 98% орындалды.

1 Шыңғырлау ауданы бойынша жоба

"БҚО Шыңғырлау ауданы Қарағаш ауылының су құбырын қайта жанарту" жобасы.

Жобаның құны - 151 875,8 мың теңге.

Мердігер: "Engineering and construction group" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2023 жыл.

Орындалды: жұмыстың 95%, объект пайдалануға берілмеді.

Мәртебесі: мердігерлік ұйыммен сот талқылаулары жүргізілуде.

Теректі ауданы бойынша 4 жоба

1. "БҚО Теректі ауданы Подстепное ауылында 3 қабатты көппәтерлі тұрғын үй құрылысы (сыртқы инженерлік желілерсіз және абаттандырусыз)" жобасы.

Мердігер: "АРС Билдинг" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2021 жыл.

Орындалды: жұмыстың 80%, объект пайдалануға берілмеді.

Мәртебесі: ЖСҚ түзету жүргізілді, қаржыландыру жоқ.

2. "БҚО Теректі ауданы, Подстепное ауылдық округі, Подстепное ауылында бірінші қабатында тұрғын емес үй-жайлары бар жеті 3 қабатты көппәтерлі тұрғын үйлердің және құрама-монолитті қаңқалы (сыртқы

инженерлік желілерсіз және абаттандырусыз) алты 4 қабатты көппәтерлі тұрғын үйлердің құрылысы" жобасы.

Мердігер: "ЖайықСельСтрой" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2022 жыл.

Орындалды: жұмыстың 37%, объект пайдалануға берілмеді.

Мәртебесі: ЖСҚ түзету жүргізілді, жұмыстар орындалуда.

3. "БҚО Теректі ауданы Магистральное ауылында су құбырын салу" жобасы.

Мердігер: "КазЕвроСтрой" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2022 жыл.

Орындалды: жұмыстың 42,1%, объект пайдалануға берілмеді.

Мәртебесі: шарт бұзылды, мердігер "Айтемірқұрылыс" ЖШС анықталды, жұмыстар атқарылуда.

4. БҚО, Теректі ауданы, Подстепновка ауылдық округі, Түкпай кентіндегі 20 аз қабатты алты пәтерлі тұрғын үйлердің аумағын абаттандыру бойынша құрылыс " жобасы. Түзету"

Мердігер: "ЖайықСити" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2022 жыл.

Орындалды: жұмыстардың 74,7%, объект пайдалануға берілмеді.

Мәртебесі: қаржыландыру жоқ.

1 Орал қаласы бойынша жоба

Жоба " БҚО Орал қ. Ақжайық 12 ш/а 2 ПДП 2 (1 үй) көппәтерлі тұрғын үйлер кешенінің құрылысы. (Сыртқы және инженерлік желілерсіз және абаттандырусыз)"

Мердігер: "А-ҚұрманҚұрылысГрупп" ЖШС.

Құрылыс басталды: 2021 жыл.

Орындалды: жұмыстардың 74,7%, объект пайдалануға берілмеді.

Мәртебесі: жұмыстың аяқталу мерзімі 2024 жылғы 31 желтоқсан. Жеткізу мерзімінің бұзылуы бөлігінде шарттық міндеттемелердің тиісінше орындалмауына байланысты 2023 жылғы 23 қаңтарда Бөлім мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы талап арыз берді.

Коммуналдық меншікке берілмеген 25 аяқталған жобаның ішінен:

Бәйтерек ауданы бойынша 5 жоба:

1. "Калининское тұрғын алабын қайта құру электрмен жабдықтау" нысаны. 20.01.2021 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: "ЗАПКАЗ АЭК" ЖШС объектіні техникалық байқау актісін жасады және қазіргі уақытта тапсыру рәсімдері жүргізілуде.

2. БҚО Бәйтерек ауданы Калининское ауылының тұрғын алабын газбен жабдықтау нысаны.

29.07.2022 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар әзірленбеген.

3. БҚО Бәйтерек ауданы Мичурин ауылдық округінің Асан ауылында су құбырының құрылысы нысаны.

19.11.2020 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар әзірленбеген.

4. БҚО Бәйтерек ауданы Поливное ауылының тұрғын алабын газбен жабдықтау нысаны.

25.12.2021 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар әзірленбеген.

5. БҚО Бәйтерек ауданы Үлкен Шаған ауылында су құбырларын салу нысаны.

14.05.2020 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар әзірленбеген.

Тасқала ауданы бойынша 11 жоба:

1. БҚО Тасқала ауданы Тасқала ауылының оңтүстік-батыс бөлігінің 66 учаскесіне тұрғын үй массивін газбен жабдықтау және электрмен жабдықтау құрылысы нысаны.

30.12.2021 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар әзірленбеген және газбен жабдықтау мен электрмен жабдықтау құнын бөлу жұмыстары орындалмаған.

2. БҚО Тасқала ауданы Тасқала ауылының оңтүстік-батыс бөлігінің 66 учаскесіне тұрғын үй массивінің сумен жабдықтау және автомобиль жолын салу нысаны.

30.11.2021 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар әзірленбеген.

3. БҚО Тасқала ауданы Тасқала ауылының солтүстік бөлігіндегі 118 тұрғын үйге инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды дамыту және жайластыру нысаны.

04.11.2014 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар жасалмады, жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар дайындалғаннан кейін беру барысында газ құбырының техникалық паспорты мен атқарушылық техникалық құжаттаманың алшақтығы анықталды.

4. "БҚО Тасқала ауданы Тасқала кентіндегі "Қайғырған ана" монументін қайта құру" нысаны.

21.05.2023 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жұмыс басталғанға дейін объект Тасқала ауданы ауылдық округі әкімі аппаратынан құрылыс бөлімінің балансына берілмеген (бастапқы құжаттардың болмауы), осыған байланысты құжаттарды дайындау және оны пайдаланушы ұйымның балансына беру мүмкін емес.

5. "БҚО Тасқала ауданы Мерей ауылында АИТ (автономды жылу көзі) орнатумен "Айгөлек" балабақшасын газдандыру" нысаны.

17.07.2023 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: реконструкциялауға дейін объект Тасқала ауданының білім бөлімінен құрылыс бөлімінің балансына берілмеген, қазіргі уақытта Тасқала ауданының білім бөлімі жер учаскесіне құжаттарды дербес дайындайды, содан кейін автономды жылу көзін орнатуға атқарушылық құжаттама берілетін болады.

6. "БҚО Тасқала ауданы Бірлік ауылының су құбырының құрылысы" нысаны.

27.12.2023 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар мен техникалық паспорттар жасалмады.

7. "БҚО Тасқала ауданы Тасқала ауылының Пушкин көшесі бойындағы инженерлік инфрақұрылымнан үш қабатты 18 пәтерлі тұрғын үй құрылысы №2 (х)" нысаны.

02.10.2023 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар мен техникалық паспорттар жасалмады.

8. "БҚО Тасқала ауданы Қазақстан ауылдық округінің Атамекен, Қалмақшабын, Алмалы ауылдарының су құбырын қайта жаңарту" нысаны.

21.12.20218 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар мен техникалық паспорттар дайындалды, алайда "БҚО Тасқала ауданы Қазақстан ауылдық округінің Атамекен, Қалмақшабын, Алмалы ауылдары су құбырының құрылысы" бастапқы объектісінің тіркелуі жоқ.

9. БҚО Тасқала ауданы Тасқала ауылдық округінің Тасқала ауылының су құбырларын қайта жаңарту нысаны.

28.12.2020 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар мен техникалық паспорттар дайындалды, алайда "БҚО Тасқала ауданы Тасқала ауылдық округінің Тасқала ауылының су құбырын салу" бастапқы объектісін тіркеуі жоқ.

10. БҚО, Тасқала ауданы, Ақтау ауылындағы су қорғау бөгеттерін реконструкциялау нысаны.

29.07.2021 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар мен техникалық паспорттар жасалмады.

11. "БҚО Тасқала ауданы Мереке ауылдық округінің Мереке және қалмақ ауылдарының су құбырын қайта жаңарту" нысаны.

29.07.2021 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар мен техникалық паспорттар дайындалды, алайда "БҚО Тасқала ауданы Мереке ауылдық округінің Мереке және қалмақ ауылдары су құбырының құрылысы" бастапқы объектісінің тіркелуі жоқ.

Құрылыс басқармасындағы 9 жоба:

1. Орал қаласындағы арнайы наркологиялық бөлімде 50 орындық туберкулезге қарсы бөлімнің құрылысы нысаны.

Денсаулық сақтау саласы.

2010 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: нысан 2010 жылы салынған, құжаттарды сақтау мерзімінің аяқталуына байланысты нысанды беру мүмкіндігі жоқ. Мұрағатта ешқандай құжаттар табылған жоқ. Нысан бүгінгі күні облыстық психикалық денсаулық орталығының пайдалануында.

Құжаттар жойылды.

2. БҚО Казталов ауданы, Маштексай ауылында газ құбырын салу нысаны.

Сала инфрақұрылымы.

2010 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: нысан 2010 жылы салынған, құжаттарды сақтау мерзімінің аяқталуына байланысты нысанды беру мүмкіндігі жоқ. Мұрағатта ешқандай құжаттар табылған жоқ. Бүгінгі күні "Жаңақала ауданының ТКШ бөлімі"ММ пайдалануда.

Құжаттар жойылды.

3. БҚО Орал қаласындағы №2 жинақтауыштан шартты-таза суды ағызу трассасының құрылыстарын реконструкциялау нысаны.

Сала инфрақұрылымы.

2010 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: нысан 2010 жылы салынған, құжаттарды сақтау мерзімінің аяқталуына байланысты нысанды беру мүмкіндігі жоқ. Мұрағатта ешқандай құжаттар табылған жоқ. Бүгінгі күні "Орал қ.ТКШ бөлімі"ММ пайдалануда.

Құжаттар жойылды.

4. БҚО Зеленов ауданы Переметное ауылындағы Деркөл өзенінде гидротехникалық толып кету құрылыстарын салу нысаны.

Сала инфрақұрылымы.

23.11.2017 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: "Батыс Қазақстан облысының құрылыс басқармасы" ММ "БҚО Зеленов ауданы Переметное ауылында Деркөл өзенінде гидротехникалық толып кету құрылыстарын салу"объектісін қабылдауды жүзеге асырды.

Мердігер жобадан бас тартты, ЖСҚ-ға түзету енгізу жөнінде шаралар қабылданбаған. Жобада және құрылыс кезінде жіберілген бұзушылықтар болған жағдайда техникалық және авторлық қадағалау Орындалған жұмыстардың жобаға сәйкестігі және құрылыс-монтаждау жұмыстарының сапасы туралы қорытынды берді, бұл басқарманың жұмыстарды қабылдауына негіз болды. Жоғарыда айтылғандарға сәйкес қалған соманы коммуналдық меншікке балансқа беру бойынша жұмыстар жүргізілуде.

5. Орал қаласындағы Полевая ½ көшесі бойындағы өндірістік база үшін трансформаторлық қосалқы станция, сыртқы электр беру желілері, су құбыры және кәріз құрылысы нысаны.

Сала инфрақұрылымы.

2010 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: нысан 2010 жылы салынған, құжаттарды сақтау мерзімінің аяқталуына байланысты нысанды беру мүмкіндігі жоқ. Мұрағатта ешқандай құжаттар табылған жоқ. Бүгінгі күні "Орал қ.ТКШ бөлімі"ММ пайдалануда.

Құжаттар жойылды.

6. Орал қаласындағы Полевая ½ көшесі бойындағы өндірістік базаға жол салу нысаны.

Сала инфрақұрылымы.

2010 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: нысан 2010 жылы салынған, құжаттарды сақтау мерзімінің аяқталуына байланысты нысанды беру мүмкіндігі жоқ. Мұрағатта ешқандай құжаттар табылған жоқ. Бүгінгі күні "Орал қ.ТКШ бөлімі"ММ пайдалануда.

Құжаттар жойылды.

7. "Меловый горки ауылындағы №18 мектеп ауданындағы "Эпсилон"ЖШС өндірістік базасын газбен жабдықтау" нысаны.

Сала инфрақұрылымы.

2010 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: нысан 2010 жылы салынған, құжаттарды сақтау мерзімінің аяқталуына байланысты нысанды беру мүмкіндігі жоқ. Мұрағатта ешқандай құжаттар табылған жоқ. Бүгінгі күні "Орал қ.ТКШ бөлімі"ММ пайдалануда.

Құжаттар жойылды.

8. "Желаево кенті өнеркәсіп аймағы 8/7 мекенжайы бойынша "Свит" ЖШС базасы жолына сыртқы электр беру желілерінің, су құбырының трансформаторлық қосалқы станциясын салу" (трансформаторлық және эл желісі берілді. (СМР 38 173 936, автор. 76 348, тех. 50) нысаны.

Сала инфрақұрылымы.

2010 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: нысан 2010 жылы салынған, құжаттарды сақтау мерзімінің аяқталуына байланысты нысанды беру мүмкіндігі жоқ. Мұрағатта ешқандай құжаттар табылған жоқ. Бүгінгі күні "Орал қ.ТКШ бөлімі"ММ пайдалануда.

Құжаттар жойылды.

9. "БҚО Сырым ауданының Уленті Ұлы Лиманды суару жүйесін реконструкциялау" нысаны.

Сала инфрақұрылымы.

2010 жылы пайдалануға берілді.

Берілмеу себебі: нысан 2010 жылы салынған, құжаттарды сақтау мерзімінің аяқталуына байланысты нысанды беру мүмкіндігі жоқ. Мұрағатта ешқандай құжаттар табылған жоқ. Бүгінгі күні "Орал қ.ТКШ бөлімі"ММ пайдалануда.

Құжаттар жойылды.

Жол картасы

Жұмыс тобы отырыстарының қорытындысы бойынша проблемалық мәселелерді шешу үшін ЖАО Батыс Қазақстан облысы әкімінің орынбасары Қ.Айтмұхамбетовпен объектілерді салалар бойынша бөле отырып, нақты аяқталу мерзімдерін көрсете отырып, облыстық басқармалар мен қала, аудандар әкімі аппараттары ретінде жауапты орындаушыларды бекіте отырып, **Жол картасы** әзірленіп, бекітілді.

Талдауға сәйкес, бекітілген Жол картасы барлық проблемалық нысандарды толық қамтымайды. Сараптамалық-талдамалық іс-шара барысында белгіленген 16 аяқталмаған жобаның ішінде жол картасында тек 3 жоба көрсетілген. Сондай-ақ, мемлекеттік меншікке берілмеген 25 нысанның тек 11-і ғана жол картасында ескерілген. Бұл ЖАО тарапынан әлі күнге дейін мемлекеттік меншікке берілмеген қалған 13 аяқталмаған жоба мен 14 объектіге бақылаудың жоқтығын көрсетеді.

Осыған байланысты ЖАО тарапынан толық бақылау үшін Жол картасына кірмеген жобалар мен объектілерді енгізуді және толықтыруды ұсынамыз.

2. Проблемалық жобалардың себептерін талдау

Бөрлі ауданы (№26 және №27а тұрғын үйлер): Екі жоба да ЖСҚ түзетілгеннен кейін жұмыстардың қайта басталуына қарамастан, тиісінше 2025 және 2026 жылдары аяқтау үшін "уақтылы қаржыландыруға" тәуелді болып қалады. Бұл ағымдағы қаржыландыру кестелері жоспарлы аяқтау қажеттіліктерін қамтымайтынын көрсетеді.

БҚО энергетика және ТКШ басқармасы (Теміржол жолы): Мердігердің өз қаражаты есебінен 98% - ға орындалған жоба "қаржыландырудың болмауына байланысты тоқтатылды". Бұл өте маңызды жағдай, өйткені нысан іс жүзінде дайын, бірақ қажетті қаражаттың аздығына байланысты пайдалануға берілмейді.

Теректі ауданы (Степное ауылындағы тұрғын үй және Түкпай кентіндегі абаттандыру): Екі жобаны аяқталмау себебі ретінде "қаржыландырудың жоқтығын" нақты көрсетеді, жұмыс пайызы өте жоғары (тиісінше 80% және 74,7%).

Бәйтерек ауданы (су құбырлары бойынша 4 жоба): Барлық төрт жоба 95-96% орындалды, мердігерлермен "сот талқылауларына" байланысты ("Engineering and construction group" ЖШС және "КазЕвроСтрой" ЖШС) құрылыс кешіктірілді. Бұл мердігер тарапынан елеулі келіспеушіліктер немесе бұзушылықтар туралы куәландырады.

Тасқала ауданы (мұражай): Мердігер "СК Аманат" ЖШС "сатып алудың жосықсыз қатысушысы" деп танылды, шарт бұзылды. Бұл мердігерді анықтау үшін сатып алу процедураларын жаңадан жүргізу қажеттілігіне әкеледі, бұл жобаны едәуір кешіктіреді және оның құнын арттырады.

Табиғи ресурстар басқармасы (Орал өзенінің жағалауын нығайту): "Объектінің құлауына" байланысты сот процестері "мердігерлік ұйыммен, техникалық және авторлық қадағалаумен" жүргізілуде. Бұл жұмыстың және/немесе дизайнның сапасыздығының айқын мысалы, ол елеулі құқықтық салдарды қажет етеді.

Табиғи ресурстар басқармасы (Дерқұл өзені бойынша ЖСҚ): Мердігер ұйым сот шешімі бойынша лицензиядан айырылды. Бұл ЖСҚ әзірлеу кезінде жіберілген елеулі бұзушылықтарды көрсетеді, бұл жобаны Елеулі түзетусіз өміршең емес етеді.

Шыңғырлау ауданы (Қарағаш ауылы су құбыры): Нысан пайдалануға берілмеген, "мердігер ұйыммен сот талқылаулары жүргізілуде".

Орал қ. (көппәтерлі үй): Жеткізу мерзімінің бұзылуына байланысты мердігерді "Мемлекеттік сатып алудың жосықсыз қатысушысы" деп тану туралы талап арыз берілген.

Табиғи ресурстар басқармасы (Дерқұл өзені бойынша ЖСҚ): "Гидрологиялық есептеулер бөлігінде теріс қорытынды" алынды. Бұл бастапқы жобаның дұрыс былстігін және маңызды техникалық параметрлерді ескермегенін білдіреді, бұл оны іске асыруға жарамсыз етеді.

Табиғи ресурстар басқармасы (Орал өзенінің жағалауын нығайту): "Нысанның құлауы (беткейлердің астынан топырақтың шайылуы болды, осыған байланысты бетон беткейлерінің құлауы болды)" жұмыстардың 99%-дан кейін жобалау кезінде немесе құрылыс технологияларын сақтамауда маңызды қателіктер бар екенін көрсетеді.

Бөрлі ауданы (№26 және №27А тұрғын үйлер): Екі үй де "сыртқы инженерлік желілер мен абаттандырусыз" салынуда. Бұл дегеніміз, құрылыс аяқталғаннан кейін де ғимараттардың өздері қосымша жобалар мен жұмыстарсыз толық жұмыс істемейді. Бұл жоспарлаудың фрагменттік тәсілін көрсетеді, мұнда бірінші кезектегі нысанды екінші аяқталмай мақсатына сай пайдалану мүмкін емес.

Ескірген жобалар (46 нысан) мемлекеттік жоспарлаудың тиімсіздігін көрсетеді.

Үмітсіз жобалар (6 нысан), шын мәнінде, оларды іске асыруды орынсыз немесе мүмкін етпейтін іргелі проблемалар салдарынан инвестициялардың толық шығыны болып табылады.

Талдау аяқталмаған жобалардың проблемалары негізінен жеткіліксіз қаржыландыруға, мердігерлердің жосықсыздығына және біліктілігінің төмендігіне, сондай-ақ жобалау және сараптама сатысындағы ықтимал қателіктерге негізделетінін көрсетеді. Сот процестерінің көптігі шарттардың орындалуын және барлық кезеңдердегі жұмыстардың сапасын бақылаудың әлсіз тетіктерін көрсетеді. Жоспарлауға кешенді көзқарастың болмауы негізгі бөлікті салғаннан кейін де объектілерді функционалдық аяқталмай қалдыра отырып, жағдайды шиеленістіреді.

Көріп отырғаныңыздай, аяқталмаған жобалардың ең көп саны өмірлік маңызды салаларға тиесілі: тұрғын үй құрылысы (5 жоба) және сумен жабдықтау (5 жоба).

Бұл аяқталмаған жобалардың өңірдің қоғамдық өмірі мен экономикасына теріс әсері өте зор. Әлеуметтік залалдан басқа, бұл жобалар бюджет қаражатын едәуір тоқтатуға әкелді, бұл мемлекет үшін тікелей қаржылық залал болып табылады.

- **Мұздатылған қаражат:** Аяқталмаған жобалардың жалпы бастапқы құны **8 333 460 мың** теңгені құрайды. Бұл қаражат Халық пен экономиканың игілігі үшін жұмыс істемейді.

- **Жобалардың қымбаттауы:** Түзетілген жобалардың көпшілігі шығындардың айтарлықтай өсуін көрсетті. Мәселен, Тасқала ауданында мұражай салу жобасы **134 353 мың теңгеден 244 725 мың теңгеге дейін**, ал Ақсайда тұрғын үй салу жобасы **1 744 204 мың теңгеден 2 897 983 мың теңгеге дейін қымбаттады**.

Мұндай қымбаттау ұзақ уақыт тоқтап қалудан, сот ісін жүргізуден және қайта сараптама жүргізу қажеттілігінен туындайды. Осылайша, жұмысты орындамау бюджет қаражатын қатырып қана қоймайды, сонымен қатар мемлекеттік бағдарламаларға деген сенімге нұқсан келтіріп, тікелей қаржылық зиян келтіріп, олардың бірнеше есе өсуіне әкеледі.

Бұл проблемаларды тиімді шешу үшін мердігерлерді таңдауға қойылатын талаптарды қатаңдату, жобаларды іске асырудың барлық кезеңдерінде бақылауды күшейтуді, уақтылы және толық қаржыландыруды қамтамасыз етуді, сондай-ақ жобалау алдындағы дайындық пен сараптаманың сапасын арттыруды қамтитын жүйелі тәсіл қажет.

3. Мемлекеттік меншікке берілмеген объектілердің себептерін талдау Бәйтерек ауданы (5 жобаның 4-і):

Калининское а. газбен жабдықтау (2022 ж. енгізу)

Асан ауылындағы су құбыры (2020 ж.)

Поливное а. газбен жабдықтау (2021 ж. енгізу)

Үлкен Шаған ауылындағы су құбырлары (2020 ж.)

Барлық осы нысандар көрсетілген: **"жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар жасалмады"**.

Тасқала ауданы (11 жобаның 7-і):

66 учаскеге арналған тұрғын алабын газбен және электрмен жабдықтау (2021 ж. енгізу)

66 учаскеге арналған тұрғын үй массивін сумен жабдықтау және автожол (2021 ж. енгізу)

118 тұрғын үйге арналған инфрақұрылым (2014 ж.) – **«жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар әзірленбеген»**, сондай-ақ "газ құбырының техникалық паспорты мен атқарушы техникалық құжаттаманың алшақтығы анықталды". Бұл бірнеше рет орын алған проблемаларды көрсетеді.

Бірлік ауылының су құбыры (2023 ж.)

Пушкин көшесіндегі инженерлік инфрақұрылымы бар тұрғын үй (2023 ж. енгізу)

Ақтау ауылындағы су қорғау бөгеттері (2021 ж.)

Жоғарыда аталған бөгеттерден басқа барлық объектілер бойынша **«жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттар әзірленбеген»** және/немесе **"техникалық төлқұжаттар"**.

Талдау аяқталған объектілерді коммуналдық меншікке бермеудің негізгі проблемалары жобалық қызметті басқарудағы және құқықтық ресімдеудегі жүйелік кемшіліктермен байланысты екенін көрсетеді. Бұған мыналар кіреді:

- **Жер бөлу және жер құқығын ресімдеу сатысында әлсіз жоспарлау және бақылау.**
- **Құжаттаманы сақтау және уақтылы қалпына келтіру үшін жеткіліксіз жауапкершілік, әсіресе ескі нысандар үшін.**
- **Объектілерді бастапқы тіркеу және техникалық құжаттаманы жүргізу процесіндегі олқылықтар.**
- **Жобаның өмірлік циклінің барлық кезеңдерінде әртүрлі мемлекеттік құрылымдар арасындағы тиімсіз үйлестіру.**
- **Авторлық және техникалық қадағалау, сондай-ақ қабылдаушы органдар тарапынан жұмыстардың орындалу сапасына және жобалық құжаттаманың сақталуына жеткіліксіз бақылау.**

Жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттардың және техникалық құжаттаманың болмауы объектілерді мемлекеттік меншікке беруге және оларды пайдаланушы ұйымдарға одан әрі беруге кедергі келтіретін сыни кедергі болып табылады. Бұл бірнеше ауыр зардаптарға әкеледі.

Біріншіден, мақсатына сай пайдалануға болмайтын объектілердің құрылысына салынған қомақты бюджет қаражаты қатып қалады. Мысалы, Таскала және Бәйтерек аудандарында газ және сумен жабдықтау объектілері салынды, бірақ құжаттық проблемаларға байланысты олар мемлекет меншігіне берілмеді. Бұл өңір экономикасына кері әсерін тигізеді және осы жобалардың толық әлеуетін іске асыруға мүмкіндік бермейді.

Екіншіден, бұл халықтың өмір сүру сапасына тікелей әсер етеді. Сумен және газбен жабдықтау объектілері салынған ауылдардың тұрғындары оларды бейресми түрде пайдаланады немесе пайдалана алмайды, бұл олардың мемлекеттік бағдарламалар мен биліктің күш-жігеріне деген сеніміне нұқсан келтіреді.

Үшіншіден, жағдай мемлекеттік құрылымдар арасындағы тиімсіз үйлестіруді көрсетеді, бұл айтарлықтай уақыт пен қаржылық шығындарға әкеледі. 2014 жылы салынған Таскала ауданындағы инфрақұрылым сияқты көптеген жылдар бойы құжаттамамен проблемаларды шеше алмау жобаларды басқару рәсімдерін жедел реформалау және жауапты органдар тарапынан бақылауды күшейту қажеттігін көрсетеді.

Төртіншіден, тиісті пайдаланушы ұйымның объектілерін бермеу жұмыс көлемінің ұлғаюына және мемлекет үшін қосымша шығындарға әкеледі. Объектілерді тепе-теңдікке ауыстырудың орнына, жауапты органдар қаражат пен ресурстарды оларды ұстауға, қорғауға және қайта тексеруге жұмсауға мәжбүр. Бұл бюджетке екі есе жүктеме жасайды: қаражат қазірдің өзінде салынған, бірақ нысан жарамсыз болып қалмас үшін жаңа қаражат бөлу керек.

Бұл проблемаларды шешу үшін жобалау алдындағы дайындыққа қойылатын талаптарды қатаңдатуға, барлық заңды және техникалық рәсімдердің сақталуын бақылауды күшейтуге, объектілерді уақтылы бергені үшін лауазымды

тұлғалардың жауапкершілігін арттыруға бағытталған кешенді шаралар талап етіледі.

4. Проблемалық жобалар мен объектілердің сипаты мен себептері бойынша жіктелуі.

Батыс Қазақстан облысындағы проблемалық жобаларды үш негізгі санатқа бөлуге болады, олардың әрқайсысының өзіндік себептері бар.

1. Іске асырылмаған жобалар (51 жоба)

Бұл жобалар жоспарлау мен қаржыландыруға байланысты әртүрлі себептермен басталған жоқ.

"Нұрлы жер" бағдарламасы жойылып, (16 жоба) ескірген деп танылды: бұл жобалар мемлекеттік бағдарлама жойылғаннан кейін өзектілігін жоғалтты.

Қаржыландырудың болмауына байланысты ескірген деп танылды (30 жоба): бұл жобалар қажетті қаржыландыруды ала алмады, сондықтан оларды жүзеге асыру мүмкін болмады.

Сараптаманың теріс қорытындысын алу (2 жоба): сараптама барысында жобалардың белгіленген талаптарға сәйкес келмейтіні анықталды.

Сараптамаға қажеттіліктің болмауы немесе ескіруі (3 жоба): жобалар қажеттіліктің болмауына байланысты сараптамаға жіберілмеген, олардың біреуі ескірген деп танылған.

2. Аяқталмаған жобалар (15 жоба)

Бұл жобалар басталған, бірақ та аяқталмаған. Олардың аяқталмауының себептері сыртқы және ішкі болуы мүмкін.

Сот процестері (6 жоба): мердігерлік ұйымдар міндеттемелерді орындамайды, жосықсыз немесе банкрот деп танылады, бұл шарттардың бұзылуына және ұзақ сот процестеріне әкеледі.

Қаржыландырудың болмауы (4 жоба): қаражаттың жетіспеушілігінен жұмыс тоқтатылады, бұл түзетуден кейін жобалардың кешігуіне және қымбаттауына әкеледі.

Жобалау-сметалық құжаттамадағы (ЖСҚ) қателер (2 жоба): тиісті түрде пысықталмаған жобалар құрылыс кезеңінде проблемаларға тап болды.

Форс-мажорлық жағдайлар (1 жоба): топырақтың шайылуына байланысты Жайық өзенінің жағалауын нығайтудың құлауы сияқты күтпеген жағдайлар.

3. Мемлекеттік меншікке берілмеген аяқталған жобалар (25 жоба)

Бұл жобалар толығымен салынған, бірақ оларды пайдалануға беру мүмкін емес. Негізгі себептер басқарушылық және құжаттық қателіктерде жатыр.

Құқық белгілейтін құжаттар мен техникалық паспорттардың болмауы (14 жоба): бұл ең көп таралған және жүйелік мәселе. Учаскелер мен объектілер заңды түрде ресімделмеген, бұл оларды пайдаланушы ұйымдардың балансына беруге мүмкіндік бермейді.

Құжаттаманың жоғалуы (7 жоба): 2010 жылы және одан бұрын салынған ескі нысандар бойынша, берілмеудің негізгі себебі — сақтау мерзімінің аяқталуына байланысты құжаттардың жоғалуы.

Тиісті емес бақылау (1 жоба): Жобадан ауытқулармен жұмысты қабылдаған авторлық және техникалық қадағалаудың жосықсыздығы да берудегі проблемаларына әкеледі.

Мәртебесі бойынша жіктеу

Іске асырылмаған	51	58%
Аяқталмаған	15	17%
Аяқталған, берілмеген	25	25%
Барлығы	91	100%

Себептері бойынша жіктеу

Іске асырылмаған жобалар (51 жоба)

«Нұрлы жер» бағдарламасына байланысты ескірген деп танылды	16
Қаржыландырудың болмауына байланысты ескірген деп танылды	30
Сараптаманың теріс қорытындысы	2
Сараптама қажеттілігінің болмауы / ескіру	3

Аяқталмаған жобалар (15 жоба)

Сот талқылаулары / Сот ісін жүргізу	6
Қаржыландырудың болмауы	4
ЖСҚ-дағы қателіктер	2
Форс-мажор жағдайлары	1
Басқа себептер	2

Аяқталған, берілмеген жобалар (25 жоба)

Құқық белгілейтін құжаттар мен техникалық паспорттардың болмауы	14
Құжаттаманың жоғалуы	7
Тиімсіз бақылау / Дұрыс жүргізілмеген бақылау	1
Басқа себептер	3

III. ҚОРЫТЫНДЫ БӨЛІМ

Қорытындылар:

Батыс Қазақстан облысындағы проблемалық жобалар мен объектілерді талдау жұмыстарды орындамау шеңберінен шығатын жүйелі проблемаларды

анықтады. Қолданыстағы қиындықтарды үш негізгі топқа бөлуге болады: іске асырылмаған, аяқталмаған және аяқталған, бірақ мемлекеттік меншікке берілмеген объектілер. Іске асырылмаған жобалар (51 жоба) қаржыландырудың болмауына, ескірген мемлекеттік бағдарламаларға және сараптаманың теріс қорытындыларына байланысты болды. Аяқталмаған жобалар (15 жоба) адал емес мердігерлердің іс-әрекеттерінен, сот процестеріне және жобалық құжаттамадағы қателіктерге байланысты қиындықтарға тап болды. Аяқталған, бірақ берілмеген объектілермен (25 жоба) проблемалар ең үлкен жүйелік сипатта болады, Мұнда негізгі кедергі жер учаскелеріне құқық белгілейтін құжаттардың, техникалық паспорттардың болмауы, сондай-ақ ескі объектілер бойынша жобалық құжаттаманың жоғалуы болып табылады, бұл мемлекеттік құрылымдар арасындағы басқару мен үйлестірудегі елеулі кемшіліктерді көрсетеді.

Қазіргі жағдай аймақтың дамуына тікелей және көпжақты әсер етеді. Аяқталмаған және жұмыс істемейтін объектілерде ондаған миллиард теңгенің қатып қалуы экономикалық өсуді айтарлықтай тежейді және инфрақұрылымның дамуына кедергі келтіреді. Бұл әлеуметтік тұрақтылық пен қауіпсіздікке қауіп төндіреді, өйткені тұрғындар үшін таза суға, газға және қалыпты тұрғын үйге қол жетімділіктің болмауы олардың өмір сүру сапасын тікелей төмендетеді. Бейресми түрде жұмыс істейтін берілмеген Нысандар қосымша тәуекелдер тудырады, өйткені олардың күтімі мен қауіпсіздігіне дұрыс кепілдік берілмейді. Осылайша, жобаларды тиімсіз басқару тек қаржылық шығындарға әкеліп қана қоймайды, сонымен қатар мемлекеттік саясатты жүзеге асыруға және халықтың қажеттіліктерін қанағаттандыруға тікелей кедергі болып табылады.

Осы мәселелерді шешу үшін анықталған кемшіліктерді жоюдың негізгі құралы болып табылатын жол картасы әзірленіп, бекітілді. Бұл құжатта проблемалық объектілерді аяқтауға және беруге бағытталған нақты іс-шаралар, мерзімдер және жауапты орындаушылар бар. Мысалы, жол картасында объектілерді пайдалануға беру, түзетулер енгізу және оларды тиісті пайдаланушы ұйымдарға теңгерімге беру мерзімдері белгіленеді.

Пайдаланылған ресурстарды ескере отырып, алынған нәтижелердің жоспарланған нәтижелерге қатынасы ретінде анықталған осы сараптамалық-аналитикалық іс-шараның тиімділік көрсеткіші өте төмен болып табылады. Инфрақұрылымды салуға және дамытуға бағытталған айтарлықтай қаржылық инвестицияларға қарамастан, жобалардың басым көпшілігі мақсатына жете алмады. Шын мәнінде, қазіргі уақытта алынған нәтижелер жоспарланған көрсеткіштерге сәйкес келмейді, бұл ресурстарды тиімсіз пайдалануды және басқарудағы жүйенің бұзылуын көрсетеді.

Нәтижесінде сараптамалық-талдамалық бағалау инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру саласында бюджетті жоспарлау мен орындаудың өте төмен тиімділігін көрсетті. Басталмаған (51 жоба), аяқталмаған (15 жоба) немесе мемлекеттік меншікке берілмеген (25 жоба) 91 проблемалық жобаның болуы бюджет қаражатын тиімсіз басқарудың тікелей куәлігі болып табылады. Бұл жобаларға бөлінген ресурстар жоспарланған нәтижелерге қол жеткізу үшін пайдаланылмады, бұл олардың қатып қалуына және қаржылық өтімділіктің жоғалуына әкелді. Күрделі салымдарға бөлінген бюджет қаражаты күтілетін

әлеуметтік-экономикалық нәтиже бермеді. Бұл мемлекеттік активтерді басқару үдерісіндегі жүйелік іркілістерді және лауазымды тұлғалардың дербес жауапкершілігінің жеткіліксіздігін көрсетеді.

Проблемалық жобалармен жағдай өңірлік экономика мен әлеуметтік саланың дамуына деструктивті әсер етеді. Аяқталмаған объектілерде миллиардтаған долларлық қаражаттың қатып қалуы түзетулерден кейін жобалардың қымбаттауына, аймақтың инвестициялық тартымдылығының төмендеуіне және осы объектілерді пайдалануға беруден алынуы мүмкін экономикалық пайданың жоғалуына әкеледі.

Әлеуметтік тұрғыда тұрғын үй, су құбырлары және басқа да тіршілікті қамтамасыз ету объектілерін салуға бағытталған жобаларды орындамау халықтың өмір сүру сапасын тікелей төмендетеді, әлеуметтік шиеленісті тудырады және мемлекеттік билікке деген сенімге нұқсан келтіреді. Ауылдық елді мекендерде қажетті инфрақұрылымның болмауы аумақтардың кешенді дамуына кедергі келтіреді және халықтың кетуіне ықпал етеді.

Осылайша, бюджет қаражатын тиімсіз пайдалану облыстың әлеуметтік-экономикалық дамуына тікелей зиян келтіреді, оларды прогресс құралынан проблемалардың көзіне айналдырады.

Ұсыныстар

Батыс Қазақстан облысы әкімінің орынбасары Мулкай М. Р.:

- Құрылыс саласындағы мәселелерді шешуге кешенді көзқарасты қамтамасыз ету және «Мемлекеттік меншікке берілмеген проблемалық аяқталмаған жобалар мен нысандарды» іске асыруды тиімді бақылау мақсатында Батыс Қазақстан облысының әкімдігіне бекітілген «Жол картасына» толықтырулар енгізу ұсынылады. Атап айтқанда, эксперттік-талдамалық іс-шара барысында анықталған, бірақ жол картасына бұрын енгізілмеген проблемалық аяқталмаған жобалар мен мемлекеттік меншікке берілмеген нысандарды қоса отырып, оның ішінде: 13 проблемалық аяқталмаған жоба, сондай-ақ мемлекеттік меншікке берілмеген 14 нысан.

- 16 аяқталмаған жобаны пайдалануға беру бойынша бақылауды күшейту;

- Аяқталған 25 нысанды коммуналдық меншікке беру бойынша бақылауды күшейту.

- 2025 жылғы 20 желтоқсанға дейін атқарылған жұмыс пен «Жол картасының» орындалу барысы туралы ақпаратты облыстың Тексеру комиссиясына ұсыну.

Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы:

- Батыс Қазақстан облысы Ақжайық ауданы Чапаево ауылындағы «Жайық өзенінің жағалауын бекіту құрылысы» аяқталмаған жобасын жол картасына сәйкес белгіленген мерзімдерде пайдалануға беру бойынша бақылауды күшейту;

- «БҚО, Орал қаласындағы кардиоорталық маңындағы Деркүл өзенінің жағалауын бекіту құрылысы» нысаны бойынша ЖСҚ әзірлеу жобасын (түзету) аяқтау барысына бақылауды күшейту;

- 2026 жылғы 20 мамырға дейін атқарылған жұмыс пен «Жол картасының» орындалу барысы туралы ақпаратты облыстың Тексеру комиссиясына ұсынылсын.

БҚО энергетика және ТКШ басқармасы:

- - БҚО Зеленов ауданы, Белес селосы, Ростош станциясында "Zhaik Petroleum Ltd" ЖШС кірме темір жолының жалғасуы "аяқталмаған жобасын пайдалануға беру бойынша бақылауды күшейту. Жол картасына сәйкес белгіленген сметалық құжаттаманы түзету;

- жобаның іске асырылуына мониторингті күшейту, лауазымды тұлғалардың дербес жауапкершілігін арттыру, оның ішінде объектінің логикалық аяқталуына дейін жеткізуді қамтамасыз ету;

- Облыстың тексеру комиссиясына 2026 жылғы 20 мамырға дейінгі мерзімде атқарылған жұмыс және "жол картасының" орындалу барысы туралы ақпарат ұсынылсын.

БҚО құрылыс басқармасы:

- аяқталған 9 нысанды коммуналдық меншікке беру туралы бақылауды күшейту;

- Облыстың тексеру комиссиясына 2025 жылғы 20 желтоқсанға дейінгі мерзімде атқарылған жұмыс және "жол картасының" орындалу барысы туралы ақпарат ұсынылсын.

Орал қаласы әкімінің аппаратына:

- " БҚО Орал қ. Ақжайық ПЖК 12-ш/а 2 тоқсан (1 үй) көппәтерлі тұрғын үйлер кешенінің құрылысы. (сыртқы және инженерлік желілерсіз және абаттандырусыз)" аяқталмаған жобаны іске қосу бойынша бақылауды күшейту, Жол картасына сәйкес белгіленсін;

- жобалардың іске асырылуына бақылау мен мониторингті күшейту, лауазымды тұлғалардың-бюджеттік бағдарламалар әкімшілерінің, оның ішінде объектілердің логикалық аяқталуына дейін жеткізуді қамтамасыз ету үшін дербес жауапкершілігін арттыру;

- Облыстың тексеру комиссиясына 2026 жылғы 20 мамырға дейінгі мерзімде атқарылған жұмыс және "жол картасының" орындалу барысы туралы ақпарат ұсынылсын.

Тасқала ауданы әкімінің аппаратына:

- «Тасқала ауданы, Тасқала кентіндегі Самал шағын ауданындағы музей ғимаратының құрылысы» аяқталмаған жобасын жол картасына сәйкес пайдалануға беру бойынша бақылауды күшейту;

- жобалардың іске асырылуына бақылау мен мониторингті күшейту, лауазымды тұлғалардың-бюджеттік бағдарламалар әкімшілерінің, оның ішінде объектілердің логикалық аяқталуына дейін жеткізуді қамтамасыз ету үшін дербес жауапкершілігін арттыру;

- Тасқала ауданы бойынша аяқталған 11 нысанды коммуналдық меншікке беру туралы бақылауды күшейту.

- 2026 жылғы 20 мамырға дейінгі мерзімде аяқталмаған жобалар бойынша және 2025 жылғы 20 желтоқсанға дейінгі мерзімде берілмеген объектілер бойынша атқарылған жұмыс және "Жол картасының" орындалу барысы туралы облыстың Тексеру комиссиясына ақпарат ұсынылсын.

Бәйтерек ауданы әкімінің аппаратына:

- "БҚО Бәйтерек ауданының Володар ауылында су құбырын қайта жаңарту", "БҚО Бәйтерек ауданының Чеботарево ауылында су құбырын салу", "БҚО Бәйтерек ауданының Өркен ауылында су құбырын салу" және "Бәйтерек ауданының Красноармейское ауылында су құбырын салу" аяқталмаған жобаларды Жол картасына сәйкес іске қосу бойынша бақылауды күшейту;

- жобалардың іске асырылуына бақылау мен мониторингті күшейту, лауазымды тұлғалардың-бюджеттік бағдарламалар әкімшілерінің, оның ішінде объектілердің логикалық аяқталуына дейін жеткізуді қамтамасыз ету үшін дербес жауапкершілігін арттыру;

- Бәйтерек ауданы бойынша аяқталған 5 нысанды коммуналдық меншікке беру туралы бақылауды күшейту;

- 2026 жылғы 20 мамырға дейінгі мерзімде аяқталмаған жобалар бойынша және 2025 жылғы 20 желтоқсанға дейінгі мерзімде берілмеген объектілер бойынша атқарылған жұмыс және "Жол картасының" орындалу барысы туралы облыстың Тексеру комиссиясына ақпарат ұсынылсын.

Бөрлі ауданы әкімінің аппаратына:

- "БҚО Бөрлі ауданы Ақсай қаласындағы 10 ш/а №27А 9 қабатты көппәтерлі тұрғын үй құрылысы" (сыртқы инженерлік желілерсіз және абаттандырусыз) және "БҚО Бөрлі ауданының Ақсай қаласындағы 10ш/а №26 9 қабатты көппәтерлі тұрғын үй құрылысы" аяқталмаған жобаларын пайдалануға беру бойынша жол картасына сәйкес бақылауды күшейту (сыртқы инженерлік желілерсіз және абаттандырусыз);

- жобалардың іске асырылуына бақылау мен мониторингті күшейту, лауазымды тұлғалардың-бюджеттік бағдарламалар әкімшілерінің, оның ішінде объектілердің логикалық аяқталуына дейін жеткізуді қамтамасыз ету үшін дербес жауапкершілігін арттыру;

- Облыстың тексеру комиссиясына 2026 жылғы 20 мамырға дейінгі мерзімде атқарылған жұмыс және "Жол картасының" орындалу барысы туралы ақпарат ұсынылсын.

Шыңғырлау ауданы әкімінің аппаратына:

- Жол картасына сәйкес белгіленген мерзімде «БҚО Шыңғырлау ауданы Қарағаш ауылының су құбырын реконструкциялау» аяқталмаған жобасын пайдалануға беру бойынша бақылауды күшейту;

- жобалардың іске асырылуына бақылау мен мониторингті күшейту, лауазымды тұлғалардың-бюджеттік бағдарламалар әкімшілерінің, оның ішінде

объектілердің логикалық аяқталуына дейін жеткізуді қамтамасыз ету үшін дербес жауапкершілігін арттыру;

- Облыстың тексеру комиссиясына 2026 жылғы 20 мамырға дейінгі мерзімде атқарылған жұмыс және "Жол картасының" орындалу барысы туралы ақпарат ұсынылсын.

Теректі ауданы әкімінің аппаратына:

- Жол картасына сәйкес белгіленген мерзімдерде Батыс Қазақстан облысы, Теректі ауданы, Подстепное ауылында «3 қабатты көппәтерлі тұрғын үй құрылысы (сыртқы инженерлік желілер мен абаттандырусыз)», «БҚО Теректі ауданы Подстепное ауылында Подстепнов аулдық округінің () бірінші қабатында тұрғын емес орынжайлары бар 7 үш қабатты көппәтерлі тұрғын үйлер мен құрама-монолитті қаңқадан тұрғызылған 6 төрт қабатты көппәтерлі тұрғын үйлер құрылысы (сыртқы инженерлік желілер мен абаттандырусыз)», «Теректі ауданы, Магистральное ауылында су құбыры құрылысы» және «Теректі ауданы, Подстепнов ауылдық округінің Түкпай ауылында 20 азқабатты алтыпәтерлі тұрғын үйлердің аумақтарын абаттандыру құрылысы. Түзету» аяқталмаған жобаларын пайдалануға беру бойынша бақылауды күшейту;

- Жобалардың іске асырылуына бақылау мен мониторингті күшейту, объектілерді логикалық тұрғыда аяқтауды қамтамасыз ету үшін бюджеттік бағдарламалар әкімшілерінің лауазымды тұлғаларының жеке жауапкершілігін арттыру;

- 2026 жылғы 20 мамырға дейін атқарылған жұмыс пен «Жол картасының» орындалу барысы туралы ақпаратты облыстың Тексеру комиссиясына ұсынылсын.

Қосымша: 1-Кесте, 2-кесте

Тексеру комиссиясының мүшесі

Жапақов Қ.Ғ.

Сараптамалық-талдамалық іс-шара өткізген топтың құрамы:

Бас инспекторлар -

мемлекеттік аудиторлар

Амантаев Э.А.

Рамазанов Д.Р.